

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z GEOGRAFII W KLASIE V

Poziomy wymagań edukacyjnych:

ocena dopuszczająca (2)

ocena dostateczna (3)

ocena dobra (4)

ocena bardzo dobra (5)

ocena celująca (6)

DZIAŁ 1. Lądy i oceany
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">
• wyjaśnia, czym zajmuje się geografia
• wymienia główne kierunki świata
• wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk 0° i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe
• wskazuje i nazywa kontynenty i oceany na globusie i mapie świata
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">
• wymienia źródła wiedzy geograficznej
• określa położenie kontynentów i oceanów względem półkul Ziemi
• wskazuje kontynenty i oceany na trasach wypraw geograficznych K. Kolumba, V. da Gamy i F. Magellana
• wymienia główne i pośrednie kierunki świata w języku polskim i skróty w języku angielskim
• podaje cechy południków i równoleżników
• omawia przyczyny i znaczenie wielkich wypraw geograficznych
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">
• podaje wartości charakterystycznych równoleżników (równik, zwrotniki, koła podbiegunowe)
• stosuje główne i pośrednie kierunki świata do opisu położenia względem innych obiektów
• porównuje siatkę geograficzną i kartograficzną
• porównuje południki i równoleżniki
• omawia skutki wielkich odkryć geograficznych
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">
• znajduje korelację pomiędzy geografią a innymi dziedzinami wiedzy
• omawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym
• potrafi określić położenie wybranego punktu na Ziemi względem charakterystycznych równoleżników i południka 0°
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">
• potrafi korzystać z różnych źródeł informacji geograficznej w celu uzyskania informacji
• omawia przebieg wpraw wybranych podróżników
DZIAŁ 2. Mapa

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie mapa, wymienia jej elementy
- rozróżnia rodzaje map
- podaje przykłady map tematycznych
- podaje różnice między mapą papierową i cyfrową
- odczytuje skalę mapy
- wyjaśnia pojęcia wysokość bezwzględna i względna, poziomice
- odczytuje wysokości bezwzględne z mapy
- rozpoznaje na mapie formy wypukłe i wklęsłe
- wyjaśnia pojęcie krajobraz i wyróżnia jego rodzaje
- wymienia pasy krajobrazowe Polski

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- korzysta z legendy mapy w celu pozyskania informacji
- stosuje skalę mapy do odczytu odległości na mapie
- posługuje się rysunkiem poziomicowym
- podaje nazwy barw stosowanych na mapach ogólnogeograficznych
- wyszukuje w atlasie różne przykłady map tematycznych
- wyjaśnia, jak wykorzystywać mapę w zależności od jej rodzaju
- oblicza odległości w linii prostej na mapie za pomocą skali
- posługuje się mapą ogólnogeograficzną i krajobrazową

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- oblicza wysokość względną, korzystając z poziomicy na mapie
- wyszukuje i przedstawia informacje na temat form ochrony przyrody w Polsce
- oblicza długości trasy złożonej z kilku prostych odcinków
- rozpoznaje w terenie elementy krajobrazu widoczne na mapie
- rozpoznaje na mapie składniki krajobrazu
- omawia sposoby ochrony przyrody w Polsce

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:

- proponuje trasę wycieczki z uwzględnieniem informacji zawartych na mapie
- omawia formy ochrony przyrody w Polsce
- potrafi zorientować mapę w terenie
- posługuje się planem miasta i mapą turystyczną w terenie
- omawia zróżnicowanie krajobrazowe Polski
- wyjaśnia, dlaczego należy chronić przyrodę

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:

- dokonuje obserwacji i pomiarów w najbliższej okolicy szkoły
- wskazuje na mapie i omawia różne formy ochrony przyrody w Polsce w tym parki narodowe

DZIAŁ 3. Krajobrazy Polski**Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:**

- wskazuje na mapie krainy geograficzne w Polsce (Pobrzeże Słowińskie, Pojezierze Mazurskie, Nizina Mazowiecka, Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, Wyżyna Lubelska, Wyżyna Śląska, Tatry)
- rozpoznaje na filmach i ilustracjach krajobrazy w Polsce
- wyjaśnia różnice między krajobrazem naturalnym i antropogenicznym

- charakteryzuje krajobraz wielkomejski

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- wymienia gatunki roślin i zwierząt występujące w danym krajobrazie
- wskazuje na mapie obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Polsce
- charakteryzuje warunki klimatyczne w poszczególnych pasach krajobrazowych
- omawia najważniejsze walory przyrodnicze i kulturowe Polski

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- omawia wpływ warunków przyrodniczych na sposób zagospodarowania terenu na przykładach Wyżyny Lubelskiej i Śląskiej
- wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy pasami krajobrazowymi
- wyjaśnia znaczenie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:

- omawia przykłady negatywnego wpływu człowieka na środowisko
- przedstawia podstawowe zależności między elementami krajobrazów
- opisuje życie mieszkańców wybranych krain geograficznych

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:

- dokonuje oceny krajobrazu najbliższej okolicy pod względem jego piękna oraz ładu przestrzennego

DZIAŁ 4. Krajobrazy świata

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:

- wskazuje na mapie i omawia strefy klimatyczne świata
- wskazuje na mapie i omawia strefy krajobrazowe na świecie

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- odczytuje informacje zawarte na klimatogramach
- przedstawia główne cechy krajobrazów świata
- rozpoznaje krajobrazy świata na filmach i ilustracjach
- rozpoznaje na filmach i ilustracjach różne gatunki zwierząt i roślin występujące w różnych strefach krajobrazowych

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- wskazuje podobieństwa i różnice różnych stref krajobrazowych na świecie
- wskazuje na zależność między życiem mieszkańców a warunkami przyrodniczymi występującymi w różnych strefach krajobrazowych

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:

- porównuje klimatogramy w różnych strefach krajobrazowych
- wykazuje zależność pomiędzy klimatem a strefą krajobrazową

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:

- identyfikuje współzależność między składnikami poznawanych krajobrazów i warunkami życia człowieka